

AUTOR SOUTĚŽNÍ PRÁCE: Eliška Soukupová

NÁZEV SOUTĚŽNÍ PRÁCE: Jaderné nehody: prevence a zvládání z hlediska práva

OBOR: Správní právo

POSUDEK VYPRACOVAL: JUDr. Petr Svoboda, Ph.D.

1. Hodnocení tématu z hlediska jeho aktuálnosti, praktické použitelnosti a teoretického významu

3/3

Zdůvodnění bodového hodnocení:

Téma je aktuální a důležité přinejmenším ze dvou důvodů. Jednak s ohledem na významný podíl, který v české energetice připadá a podle energetických koncepcí i v budoucnu má připadat na využívání jaderné energie. Jednak s ohledem na fatální důsledky, které jaderné nehody (havárie) mohou mít pro životy a zdraví našeho obyvatelstva a našeho životního prostředí v poměrně malé zemi.

2. Hodnocení pojetí práce (systematika, logická stavba, použité metody, prameny)

3/5

Zdůvodnění bodového hodnocení:

Systematika práce je logická. Použitá metoda však převážně popisná, bez významnějších analytických pasáží. Autorka pracovala s dostatečným okruhem relevantní literatury i právních pramenů – mezinárodních smluv, zákonů.

3. Hodnocení formální stránky práce (jazyková úroveň, přehlednost, grafická úprava a technické zvládnutí textu)

4/4

Zdůvodnění bodového hodnocení:

Autorka se vyjadřuje jasně a srozumitelně. Práce se dobře čte.

4. Hodnocení obsahové (věcné připomínky k textu, konfrontace s jinými možnými názory, celkové zvládnutí tématu, zhodnocení závěrů práce, do jaké míry mohou být předmětem diskuse při ústním kole)

5/8

Zdůvodnění bodového hodnocení:

Po Úvodu a vymezení „Klíčových pojmů“ autorka v kapitoly 3 stručně popisuje průběh a následky nejzávažnějších jaderných havárií ve světě v českých zemích (jaderné elektrárny Černobyl, Jaslovské Bohunice, Fukušima Da ichi). Ke škodě věci zde však konkrétně nepopsala příčiny havárií Černobyl a Fukušima Dai ichi a prakticky vůbec neuvedla, zda či jaké následky měla havárie v Jaslovských Bohunicích v roce 1977. Pouze neurčitě uvádí, že „příčiny leží především v lidském pochybení a konstrukčním řešení reaktoru a katastrofální důsledky ... ve velmi špatné informovanosti“ (str. 8, Černobyl), anebo ohledně havárie ve Fukušimě jen naznačuje na „umístění“ elektrárny (str. 10). V rámci oddílu 3.3. „Havárie jaderné elektrárny Fukušima – Dai ichi“ pak autorka zařadila pododdíl 3.3.1. s poněkud zavádějícím názvem „Faktické důsledky“; v tomto pododdílu však pojednává o opatřeních, která byla přijata v Evropské unii a v ČR pod dojmem fukušimské havárie (str. 10-11).

V kapitole 4 pak autorka pojednává o jednotlivých mezinárodních smlouvách, mezinárodních organizacích, vnitrostátních plánech či orgánech (institucích), které byly vytvořeny v reakci na zmíněné jaderné havárie. O nich pak podrobněji pojednává v následujících kapitolách –

mezinárodní smlouvy (kapitola 5), mezinárodní organizace (kapitola 6) a vnitrostátní česká právní úprava (kapitola 7).

Text celé práce až do str. 17 je popisný a poměrně obecný. Zdá se, že až kapitola 7, zabývající se českou vnitrostátní úpravou, představovanou především zákonem č. 18/1997 Sb. (atomový zákon), jde takřkajíc k jádru věci. Jako „nástroje zajišťování jaderné bezpečnosti“ zde autorka uvádí: režim povolení Státního úřadu pro jadernou bezpečnost k stěžejním činnostem podle § 9 atomového zákona, povinnosti provozovatelů (§ 17, 18 a 19 atomového zákona), státní dohled nad jadernou bezpečností a Státní úřad pro jadernou bezpečnost (tomu je věnována speciální kapitola 8). Ovšem i tyto dvě kapitoly (7 a 8) jsou prostě popisné a prakticky postrádají jakoukoli analýzu. Nabízí se přitom řada otázek.

V českých podmínkách je to především riziko institucionální podjatosti Státního úřadu pro jadernou bezpečnost, resp. jeho úředníků, s ohledem na 3 skutečnosti: za prvé, že jde o státní úřad přímo podřízený vládě; za druhé, že všechny jaderné elektrárny v ČR provozuje státní akciová společnost ČEZ; a za třetí, že vláda vykonává práva státu jakožto majoritního akcionáře na valné hromadě akciové společnosti ČEZ.

Dalším nedostatkem práce je podle mne to, že se autorka vůbec nedotkla klíčové otázky odpovědnosti provozovatelů za škodu způsobenou jadernou havárií, konkrétně omezením této odpovědnosti v § 35 atomového zákona na maximální částku 8 miliard Kč. Zatímco pro prevenci jaderných havárií je právo relativně slabým nástrojem, svoji nezastupitelnou roli může sehrát právě v úpravě náhrady škody, což je nepochybně aspekt „zvládnutí“ jaderné nehody „z hlediska práva“, jak zní i název práce. Citované ustanovení atomového zákona nicméně stanoví v našem právu naprosto neobvyklou normu, která by zasluhovala hlubší rozbor z hlediska svého účelu, smyslu i (ústavní) legitimacy.

5. Stručně celkové hodnocení práce a celkový počet bodů¹

15/20

Závěrečný komentář:

Viz výše.

Otázky k ústní obhajobě:

Prosím autorku, aby se pokusila zamyslet nad otázkami, které jsem uvedl výše v textu posudku.

Doporučení k publikaci v odborném právním periodiku (pouze u prací v kategorii doktorského studia):

- ~~ANO, bez úprav~~
- ~~ANO, po provedení úprav~~
- NE

V Praze dne 19.5.2015

JUDr. Petr Svoboda, Ph.D.

¹ Celkový počet bodů je součtem bodů udělených v předchozích čtyřech kategoriích.